

Baratze bat nahi dizut egin Siria setiatu honetan

Gosea ere bada gerrarako arma. Sirian, Bashar al-Assad en errepresio basatia batetik eta haren kontrako klase askotako gerlarien bortizkeria bestetik, setioaren erdian bizirauteko baratze batek zenbat balio dezakeen ikasi du siriar askok.

Europatik baratzezainek haziak bidaltzen dizkiete, nekazaritzaren sehaska izandako Sirian falta direlako.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

TOMAS ALCOVERRO KAZETARIAK, Ekialde Hurbiletik kronikarik mamitsuenak bidaltzen dituenak, idatzi du: “Siriako gerra bere izugarrikeria guztiekin ateak itxian ari da gertatzen. (...) Urte odoltsuak pasa behar izan dute pixkanaka azaltzen hasi arte zein konplexua den gerra hau, Siria eta Ekialde Hurbilarentzako hil ala bizikoa, Daesh edo Estatu Islamiarraren indar militar eta ideologikoa dela medio nazioartean ondorio mehatxugarriak dakartzana”.

Gerrarik gupidagabeena sufritzen ari diren siriarrei Europatik guk zertan lagundu, triskantzatik ihesi datozenei ongi etorria egiteaz edo errefuxiatu zelaian ari diren GKEei dirua emateaz landa? Setiopean dirautenei haziak bidaltzen saiatzen dira nekazari eta ekintzaile batzuk.

Reporterre hedabidean kontatu dute Zoe eta Ferdinand Beau neba-arreben elkartasun ahalegina, “*Graines et Cinema*” deitua. Herriz herri doaz beren dokumental bat erakutsiz eta hurbiltzen zaizkien baserri-tar zein kaletarrei eskatzu barazkien haziak Siriara bidaltzeko.

2014an sei hilabete eman zuten Beirut ondoko Chatilla errefuxiatu gunean. Israelen babesean falangista libanoarrek bertan babestutako palestinarrekin egin masakreagatik

munduan famatua den Chatillan gaur egun palestinar gutxiren ondoran siriar iheslari asko bizi dira. Chatillako eraikinen teilatueta aritu ziren Zoe eta Ferdinand hiri baratzeak antolatzen eta bertan aterpetuek kontaturik ohartu ziren Sirian zein latza den gaur hazirik eskuratu ezina.

Europara itzulita, Beau neba-arrebek Frantziako hegoaldeko 17 departamendu korritu dituzte beren kamionetarekin hitzaldiak emanez. Confederation Paysanne sindikatuak –ELB euskalduna barne daukanak– eta Semences Paysannes hazi elkarteak lagundu diete. Ehunka kilo batu dituzte orain artean eta ametsa lukete Frantziako hazigileen eta Siriako baratzezainen artean elkartasun sare bat finkatzea.

Siriako hiri suntsituetan nozitzen den hazirik ezaz europarrak lehenbizikoz 15th Garden elkarteak ohartarazi zituen gerra eremuetatik 2013an. Lehenbiziko erantzunak Alemaniatik eta Grezian jaso zituzten.

Siria izan baitzen Neolitoan nekazaritza sortu zeneko gune nagusia, bertako hazien balio genetikoa asko nabarmendu da prentsan. Alepoko hazi altxorra deseginik, nazioartean deiak entzun dira hango hazien *kopiak* ongi zaindu daitezen. Norvegiar Svalbardeko biltegiak direnetik berreskuratu eta

Lens Young Yeldanik Al Jazeeraarentzako egindako argazkian (handia) baratze bat Damaskoko Yarmouk auzoan: etxebizitza askoko eraikin bateko terrazako zoruaren elkarren ondoan landareak, hazientzako ontziak, ura gordetzeko andelak eta baita satelite bidezko telebisten antena parabolikoak ere. Marine Vlahovick *Reporterren* argitaratutako argazkian (txikia) Ferdinand eta Zoe Beau neba-arrebak. 27 eta 23 urteko gazteok barazkien haziak biltzen dituzte herri Siriara bidaltzeko: Alepora, Kobanera, Deraara, Yarmoukera... Kexu dira Europako katalogo ofizialean onartu gabeko haziei pasabidea ixten dietelako aduanetan, hain zuzen antzinako hazi horiek izanik hain baldintza zailetan erein behar dituzten ortuzaintzako: “Lotsagarria, jakin badakigunean zibilizazioa sortu dela landareen haziak batetik bestera eramatearen poderioz”. 500 kilo itsasontziz eramateko prestatzen ari dira.

kopiatu beharra ere aipatu da.

Beau anai-arrebak, ordea, herri-tarren goseak ditu kezkatzen. Neurri batean bederen ase ahal izateko, historian gerra guztietan gertatu den moduan, erresistentziako baratze txikiak lantzen dituzte. Baina hazi egokiak behar dituzte, multinazionalen hibridoak baino hobe munduan zehar nekazariak zainduta hazi zahar indartsuak.

Bildutako haziak Libano eta Turkian barrena pasarazten dituzte Beautarrek, batzuetan bidaiariak eramanik, sarritan iheslarien eta kontrabandisten bidez.

Zoek kazetariari esan dionez, “inportantea da hemengo jendeari erakustea gerra eremuetan bizirautean dutenak irudimenez ari direla ahalegintzen eta gatazka honetaz mintzatu gaitezkeela geopolitikarenak eta tragediazkoak ez diren bes-telako neurrietan”.

Gosetea, gerrako iskila

“Damaskoko Yarmouk auzune desesperatuan barazkiak haztea hil ala biziko kontua da” idatzi du maiatzean Annia Ciezadlok Al Jazeeraaren webgunean “*A garden grows amid the daily dangers of a siege in Syria*” titulua daraman kronikan.

Ciezadlok kontatu duenez, apirilean auzunea beren kontrolpean hartu zutenean Daesh Estatu Isla-

negurako, ordea, auzotarrek eskarmentua hartu eta barazkiak lantze-ri ekin zioten. Herri mugimendu sare aberatsaren jabe izana den Yarmouken, boluntario taldeak lugin-tzan hasi ziren.

Kaletarrak izaki, baserrietatik gerrak eta lehorteak ekarri miseriari ihesi iritsitakoekin ikasi behar izan dute. Hazi eta landare aukerarik gabe, lehenbizikoetan kale egiten zuten. Edo inguruko gosetiek ebas-ten zieten uztu heldu aurretik. Gehi armadako frankotiratzaileek eraso-tzen terrazetan eginez gero bara-tzeak. Engoitik ikasi dute ortu txi-kiak lantzen karrika bazterretan, bonbek lehertutako eraikinetan, patioetan...

2015eko apirilean Daesh Estatu Islamiarrak hartu du Yarmouken kontrola. Aurretik gogor borrokatu zituen Hamasen inguruko miliziak, hauek aldi berean Bashar Al-Assa-den kontra ere gerran ari zirela. Gudu nahasi horretatik ihesi alde egin dute 4.000 jendeak auzunetik. Armadak bezala islamistek hil dituzte auzoko mugimendu herrita-rren liderrak.

Damaskoko gobernuak gerrako armatzat erabili du herritarrak barne dituela hiri osoak blokatu eta elikadurarik gabe uztea. Gauza bera egin dute beste aldetik Estatu Isla-mikoak eta Al Nusrak.

Baina gosea siriarentzako ez da setiopean bizi direnen afera soi-lik. Lehorteak estreina eta gerrak gero, Siriari elikadura sarea suntsitu diote. Hiri masakratuetan bezala errefuxiatuen kanpalekuetan bara-tze txiki bakoitza da bizirauteko esperantza bat. ■

miarrak eta Al Nusra fronteak, mendean hartu zituzten aurreko bi urteetan Bashar Al-Assaden arma-dak setiatuak edukitako zibilak. 18.000 jende 2012ko abendutik eraikin birrinduetan artean bizitzen, gehienetan argindarrik eta gasolina-rik gabe, 2014tik iturriko ura eten-da. Azkenean apaiz musulman batek baimendu zien harrapatutako asto, katu eta zakurrak jatea.

Iheslari palestinarrentzako anto-latutako auzunean urteotan gerrak etxetik kanpo ihes arazitako siria-rrak pilatzen dira: "Setiatuak, lehe-nik erregimenak eta orain matxino-ek, Yarmoukeko zibil ahaztuek borrokatu behar izan dute gosea den arma mediebalaren kontra era-biliz umorea, kreatibitatea eta

oinezko herritarren erresistentzia-z-ko azken estrategia: baratzeak".

2011ko martxoan hasirik Al-Assaden kontrako matxinada, bere-hala agertu ziren lehen errefuxia-tuak Yarmoukera. Auzoan indarra hartu zuten Siriako Armada Libre-ko gerrillariak eta borrokan hasi gobernuaren militarren kontra. Al-Assaden MIG hegazkinak bonbar-datu zuten auzoa eta setioa ezarri.

Soldaduek kontrolez ixten zuten eta dute auzunea. Hasieran egun pare baterako, gero lau egun edo aste baterako. Ezin pasa kilo bat janari baino gehiago. 2013ko uztai-laren 21ean armadak erabat blokatu zuen Yarmouk.

Lehenbiziko negu hartan goseak hildako jendea ere izan zen. 2014ko

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira